

MAL
2023

MAL 2023 - visio, tavoitteet, arviointikonaisuudet ja tavoitetasot

Liite 1. Päätöksentekoon HSL hallitus 8.2.2022, HSYK ja KUUMA-
johtokunta 2022

MAL 2023 -visio ja tavoitteet 2040

Hiilineutraali

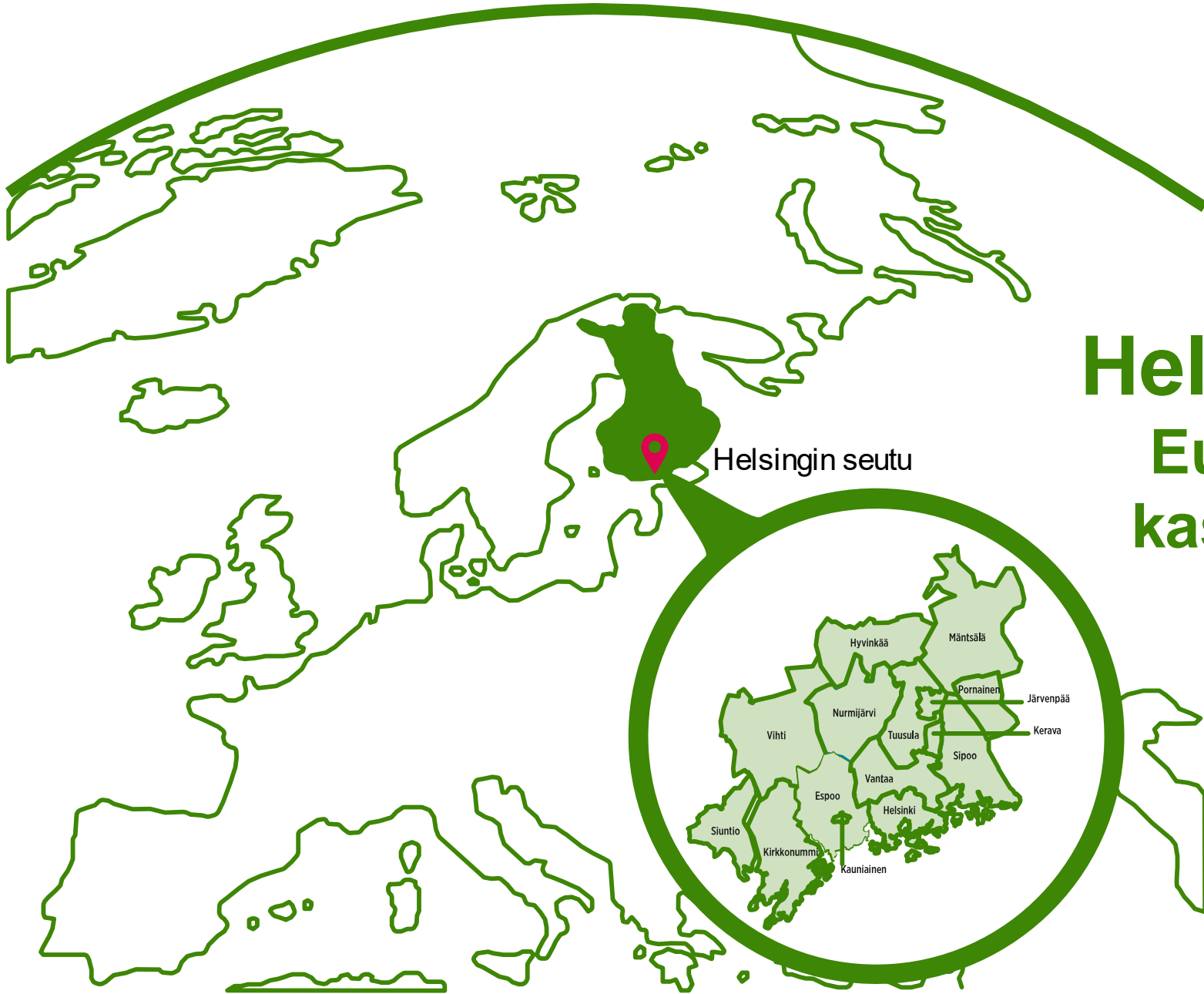
Menestyvä

Monimuotoinen

Hyvinvoiva

Helsingin seutu 2040

Euroopan kestävimmin kasvava ja ihmisläheisin metropolialue

Helsingin seutu 2040

- Helsingin seudun visio on määritetty kansainvälisestä perspektiivistä ja suhteessa muihin Euroopan metropolialueisiin.
- Helsingin seutu kilpailee kansainvälisesti osaavasta työvoimasta, investoinneista ja yritystoiminnasta. Helsingin seutu parantaa kilpailukykyään suhteessa muihin metropolialueisiin tarjoamalla toimivaa arkea ja ihmisläheistä elinympäristöä, houkuttelevia yritysmahdollisuuksia sekä vastaamalla ilmastonmuutoksen haasteisiin.
- Helsingin seutu ei ole toistaiseksi saavuttanut edelläkävijyyttä ympäristön kestävyteen ja hiilineutraaliuteen liittyen, mutta toisaalta sen vahvuutena kansainvälisessä mittakaavassa on ihmisläheinen elinympäristö. Tämän takia Helsingin seudun visiossa edelläkävijyyttä kestävyden osalta haetaan samalla kun pyritään säilyttämään saavutettu asema ihmisläheisen ympäristön osalta.
- Seutu saavuttaa vision vuoteen 2040 vastaamalla asetettuihin tavoitteisiin (hiilineutraali, menestyvä, hyvinvoiva).

MAL 2023 - tavoitteet

Hiilineutraali

Helsingin seutu kasvaa vähentäen hiilidioksidipäästöjä tehokkaasti kestävän yhdyskuntarakenteen, asumisen ja liikenteen keinoin.

Menestyvä

Helsingin seutu tarjoaa houkuttelevan asuin- ja toimintaympäristön asukkaille ja elinkeinoelämän toimijoille.

Hyvinvoiva

Helsingin seudun laadukas elinympäristö mahdollistaa hyvän ja onnellisen elämän kaikille asukkaille.

Tavoitteista päätetään

- Suunnitelmalla on kolme päätavoitetta; hiilineutraali, menestyvä ja hyvinvoiva.
- Tavoitteille on määritetty arviointikokonaisuudet ja päämittarit sekä tavoitetasot.

Hiilineutraali

Menestyvä

Hyvinvoiva

Hiilineutraali

Hiilineutraalius MAL-suunnitelman tavoitteena tarkoittaa, että seutu:

- Tekee kunnianhimoisia päästövähennystoimia maankäytön, asumisen ja liikenteen osalta.
- Kasvaa kestävästi ja luonnon monimuotoisuudesta huolehtien olemassa olevan rakenteen sisään
- Valitsee rohkeita toimenpiteitä hiilineutraaliuden saavuttamiseksi valtion ja kuntien tavoitteiden mukaisesti

Hiilineutraali

Helsingin seutu kasvaa vähentäen hiilidioksidipäästöjä tehokkaasti kestävästä yhdyskuntarakenteesta, asumisen ja liikenteen keinoin.

Menestyvä

Menestyvä MAL-suunnitelman tavoitteena tarkoittaa, että seutu

- Parantaa seudun kansainvälistä kilpailukykyä.
- Toteuttaa kestäväää ja toimivaa liikennejärjestelmää, joka takaa hyvän saavutettavuuden.
- Luo työvoimaa ja yrityksiä houkuttelevaa laadukasta ja toimivaa elin- ja toimintaympäristöä sekä monipuolisia asumisen ratkaisuja.

Menestyvä

Helsingin seutu tarjoaa houkuttelevan asuin- ja toimintaympäristön asukkaille ja elinkeinoelämän toimijoille.

Hyvinvoiva

Hyvinvoiva MAL –suunnitelman tavoitteena tarkoittaa, että kaikilla seudun asukkailla on mahdollisuus:

- Valita laadukasta ja tarpeita vastaavaa asumista monipuolisista asumisvaihtoehdoista.
- Saavuttaa työpaikat, palvelut ja lähiluonto kestävästi ja kohtuullisesti.
- Elää terveellisessä ja turvallisessa elinympäristössä.

Hyvinvoiva

Helsingin seudun laadukas elinympäristö mahdollistaa hyvän ja onnellisen elämän kaikille asukkaille.

Periaatteet MAL-tavoitteiden yhteensovittamiseen

Resurssiivisuus

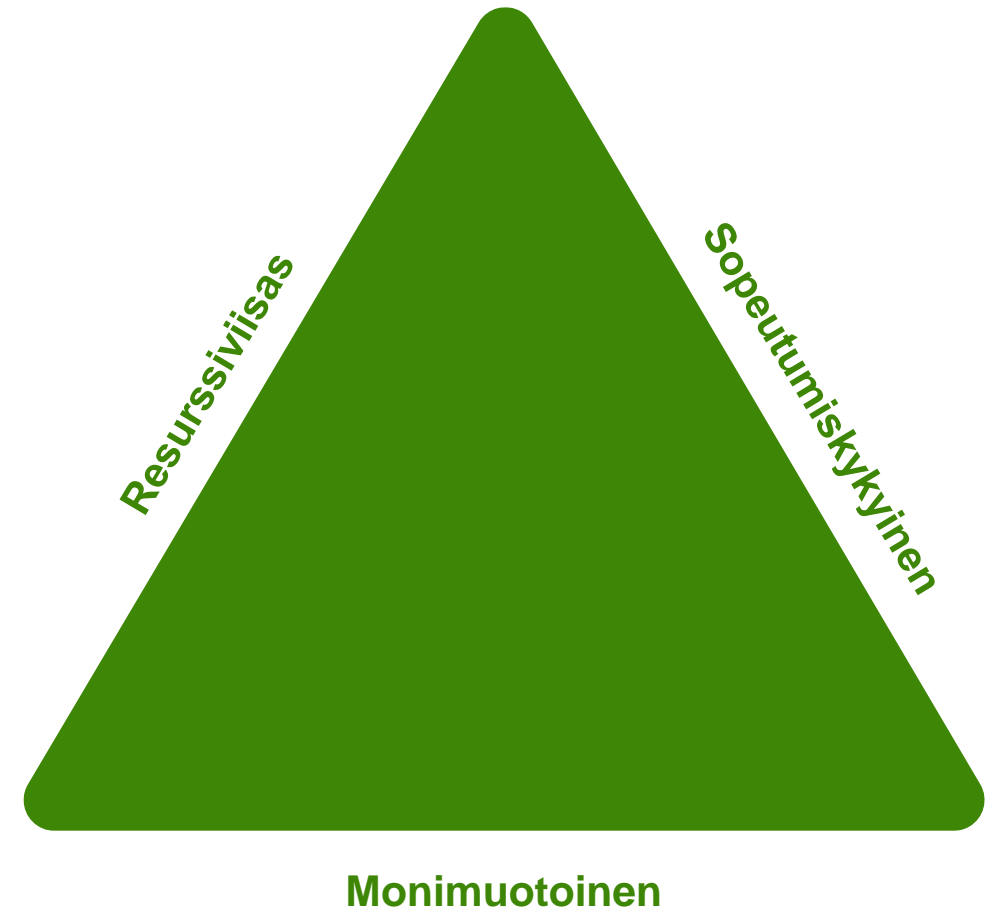
- Hiilineutraalius ja menestys saavutetaan maa-alan, olemassa olevan infrastruktuurin ja taloudellisten resurssien tehokkaalla ja oikea-aikaisella käytöllä.

Sopeutumiskykyinen

- Hiilineutraalius ja hyvinvointi saavutetaan vastaamalla ja valmistautumalla joustavasti toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin sekä sopeutumalla ilmastonmuutokseen.

Monimuotoinen

- Hyvinvointi ja menestys saavutetaan huomioimalla seudun monimuotoisuus kaikessa MAL-suunnittelussa.

MAL 2023 – arviointikokonaisuudet, päämittarit ja tavoitetasot

Tavoitteena mittareissa osuvuus, ymmärrettävyys ja toistettavuus

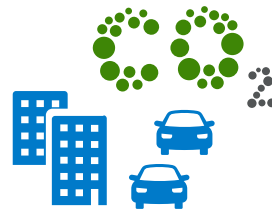
Mittarit on tarkoitettu MAL-suunnitelman laadinnan tueksi ja vaikutusten arviointiin. Tästä syystä mittarien tulee kohdistua sellaisiin asioihin, joita MAL-prosessissa konkreettisesti suunnitellaan

Mittareiden tulee olla riittävän yksinkertaisia, ymmärrettäviä ja laskentamenettelyltään toistettavia sekä vertailukelpoisia

Vaikutusten arvioinnin mittarit auttavat vaikutusten arvioimisessa tulevaisuuteen – ei seurannan mittareita vaan ennustamista

Mahdollisimman monen mittarin arvot on tuotettavissa yleisesti käytettävissä olevilla malleilla ja menetelmillä

Tavoitteita vastaavat arviointi- kokonaisuudet

Liikenteen ja asumisen
CO₂-päästöt

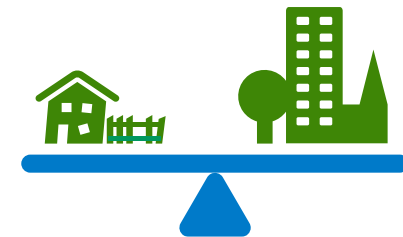
Hii-
neutraali

Yhteiskuntataloudellinen
tehokkuus

Menestyvä

Hyvinvoiva

Alueiden
tasapainoinen kehitys

Arviointikokonaisuuksien tavoitetasot

Liikenteen ja asumisen CO2-päästöt

- Liikenteen CO2-päästöt ovat lähellä nollaa vuoteen 2040 mennessä.
- Kestävän yhdyskuntarakenteen ja liikenteen yhteensovittamisessa seudun henkilöautoliikenteen päästöt vähenevät sopusoinnussa kansallisten päästötavoitteiden kanssa.
- Asumisen kokonaisenergiankulutus laskee vuoteen 2040 mennessä kuntien omien hiilineutraaliustavoitteiden mukaisesti.

Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus

- Mittari kuvaa saavutettavuuden parantumisesta koituvaa hyödyn muutosta ja järjestelmätason kustannustehokkuutta: ylittävätkö hyödyt kustannukset.
- Tavoitetasona on, että suunnitelman toimenpiteiden ja maankäytön tehokkuuden tuottamien hyötyjen ja järjestelmätason kustannuksien suhde on yli 1.

Alueiden tasapainoinen kehitys

- Arviointikokonaisuus kuvaa elinympäristön laadullisen kehittämisen vaikutusta alueiden tasapainoiseen kehitykseen.
- Tavoitteena suunnitelman kannustava vaikutus (neliportaisen luokittelun 3. taso)
- Perustuu keskeisten toimenpiteiden, asumisen laadun, asuinalueiden saavutettavuuden parantamisen ja (lähi)palveluiden sekä lähiluonnon turvaamisen tarkasteluun yhdessä väestöä kuvaavan sosioekonomisen yhdistelmäindikaattorin kanssa.

Liikenteen ja asumisen CO2 -päästöt

Hiilineutraalisuus -tavoitteen arviointikokonaisuudeksi asetetaan liikenteen ja asumisen CO2 -päästöt.

- Mittarin tavoitetaso **liikenteen** osalta on, että MAL-suunnitelman toimenpiteiden avulla liikenteen CO2-päästöt ovat lähellä nollaa vuoteen 2040 mennessä.
- Kestävän yhdyskuntarakenteen ja liikenteen yhteensovittamisessa seudun henkilöautoliikenteen päästöt vähenevät sopusoinnussa kansallisten päästötavoitteiden kanssa.
- MAL –suunnitelmalla pystytään parhaiten vaikuttamaan yhdyskuntarakenteen ja kestävä liikennejärjestelmän kehittämisen myötä henkilöautoliikenteen ja kestävien liikkumismuotojen suoritteisiin.
- Valtakunnallisesti tavoitteena on, että Suomi on hiilineutraali vuonna 2035 ja vuoteen 2045 mennessä tavoitellaan kokonaan fossiilitonta liikennettä.
- Mittarin tavoitetaso **asumisen** osalta on, että MAL-suunnitelman toimenpiteiden avulla asumisen kokonaisenergiankulutus laskee vuoteen 2040 mennessä kuntien omien hiilineutraaliustavoitteiden mukaisesti.
- Tavoitetason saavuttaminen edellyttää olemassa olevan asutokannan tehokkuuden merkittävää parantamista sekä energiatehokasta uudistuotantoa.
- MAL–suunnitelmalla pystytään vaikuttamaan rakennusmateriaaleihin ja rakennuskannan energiatehokkuuteen. Toimenpiteiden vaikutustenarviointikokonaisuus vaatii jatkokehittämistä.
- Tavoite asumisen kokonaisenergiankulutuksesta on linjassa hallitusohjelman, kehittyvän säädösohjauksen ja Suomen pitkän aikavälin korjausrakentamisen strategian kanssa.

Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus

- Menestyvä -tavoitteen päämittariksi asetetaan yhteiskuntataloudellinen tehokkuus.
 - Vaikutusten arvioinnin kannalta on keskeistä arvioida **miten rajalliset resurssit pystytään kohdistamaan siten, että niistä saadaan paras mahdollinen hyöty seudulle ja vaikuttamaan kustannustehokkuuden kautta seudun menestykseen.**
- Menestyvän ja taloudellisesti kestävä seudun keskiössä on toimiva ja tehokas liikennejärjestelmä, mikä johtaa saavutettavuuden ja sujuvuuteen parantumiseen niin asukkaiden kuin elinkeinoelämän näkökulmasta.
- Mittarin tavoitetaso on, että MAL- suunnitelman toimenpiteiden **hyöty-kustannussuhde on vähintään yli 1.**
 - Mittari kuvaa saavutettavuuden parantumisesta koituvia hyödyn muutoksia ja järjestelmätason kustannustehokkuutta: ylittävätkö hyödyt kustannukset.
- Yhteiskuntataloudellisen tehokkuuden paraneminen edellyttää yhteiskuntataloudellisesti kannattavien hankkeiden toteuttamista, olemassa olevan liikennejärjestelmän tehostamista ja tehokasta maankäyttöä.
- Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus on myös mittarina Liikenne12 –suunnitelmassa ja oli yksi MAL 2019 -suunnitelman päämittareista.

Alueiden tasapainoinen kehitys

Mahdollinen arviointimatriisi – tavoitteena MAL-suunnitelman kannustava vaikutus alueiden tasapainoiseen kehitykseen

Keskeiset vaikutuskeinot	MAL-suunnittelun vaikuttavuus	Vaikutuksen vahvuus
Asuntotuotannon monipuolisuus	Ohjaa ja rohkaisee monipuolisuuteen	Kannustava
Asuntotuotannon sijoittuminen	Ohjaa ensisijaiselle vyöhykkeelle	Vahva
	Mahdollistaa asuntokannaltaan yksipuolisten alueiden monipuolistamisen	Kannustava/ mahdollistava
Asuinalueiden saavutettavuus	Vaikuttaa	Vahva
Lähiympäristön laatu, terveys ja turvallisuus	Vaikuttaa osin, huomioimalla esimerkiksi liikenteen melu- ja hiukkaspäästöt	Vahva
	Muilta osin ohjaava vaikutus mahdollinen	Mahdollistava/ vähäinen
Lähiviher- ja virkistysalueet	Ohjaava vaikutus mahdollinen	Mahdollistava
Tärkeät lähipalvelut	Ohjaava vaikutus mahdollinen	Mahdollistava/ vähäinen
Merkittävät vetovoimaa parantavat (palvelu)hankkeet	Ohjaava vaikutus mahdollinen	Kannustava/ mahdollistava/ vähäinen

Vähäinen vaikutus	Mahdollistava	Kannustava	Vahva vaikutus
-------------------	---------------	-------------------	----------------